Alg?lanan Damgalama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alg?lanan Damgalama Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16749

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alg?lanan Damgalama Ölçe?i (ADÖ), Türkiye popülasyonunda kronik bir sa?l?k durumu olan epilepsi tan?s? alm?? bireylerin, hastal?klar? nedeniyle çevrelerinden ve toplumdan alg?lad?klar? sosyal damgalama düzeyini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Nuran Aydemir ve arkada?lar? taraf?ndan 2018 y?l?nda yay?mlanan bu ölçek, bireylerin utanç, gizleme ihtiyac? ve ayr?mc?l?k beklentisi gibi damgalanmaya dair bili?sel ve duygusal tepkilerini de?erlendirmeyi hedefler. ADÖ, epilepsi hastalar?n?n psikososyal ihtiyaçlar?n? belirlemede ve ilgili müdahale stratejilerini planlamada önemli bir klinik ve ara?t?rma arac? olarak hizmet vermektedir.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, uluslararas? hakemli bir dergi olan *Epilepsy & Behavior*'da yay?mlanm??t?r. Bu çal??ma, Alg?lanan Damgalama Ölçe?i'nin yan? s?ra, Epilepsiyi Gizleme Ölçe?i'nin de Türk popülasyonu için geli?tirilmesini içermektedir. Ölçe?in geli?tirilmesi, yap? geçerli?i ve güvenilirli?i gibi temel psikometrik özelliklerinin incelenmesini kapsam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Alg?lanan damgalama, epilepsi, psikometrik araç, ölçek geli?tirme, sosyal damgalama, Türkiye, gizleme.

Yazarlar

Nuran Aydemir, Betül Kaya, Gülay Y?ld?z.

Amaç

Alg?lanan Damgalama Ölçe?i'nin temel amac?, epilepsi hastalar?n?n kendilerine yönelik olumsuz sosyal alg?lar? ve ayr?mc?l?k beklentilerini ölçmektir. Damgalanma, kronik hastal?klarla ya?ayan bireylerin ya?am kalitesini ve tedavi uyumunu ciddi ?ekilde etkileyen önemli bir faktördür.

Bu ölçek, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, epilepsi hastalar?n?n ya?ad??? damgalanma boyutunu nicel olarak de?erlendirme imkan? sunar. Elde edilen veriler, sa?l?k profesyonellerinin hastalara yönelik destek gruplar? olu?turmas?na, psikolojik dan??manl?k hizmetlerini ki?iselle?tirmesine ve toplumsal fark?ndal?k kampanyalar? geli?tirmesine yard?mc? olmak üzere tasarlanm??t?r.

Yap?

ADÖ'nün ölçtü?ü temel psikolojik yap?, **Alg?lanan Damgalama** (Perceived Stigma) kavram?d?r. Alg?lanan damgalama, bireyin hastal??? nedeniyle d??lanaca??, yarg?lanaca?? veya ayr?mc?l??a u?rayaca?? yönündeki öznel inançlar? ve beklentileridir. Bu yap?, genellikle üç ana

ARABPSYCHOLOGY.COM

bile?en etraf?nda incelenir:

Ki?isel Damgalama: Bireyin kendi hastal??? hakk?ndaki olumsuz dü?ünceleri ve içselle?tirdi?i utanç duygusu.
Alg?lanan Halk Damgas?: Toplumun hastal??a kar?? sahip oldu?u olumsuz tutumlar ve inançlar hakk?ndaki varsay?mlar.
Gizleme ve Sosyal Çekilme: Damgalanma korkusu nedeniyle hastal??? gizleme e?ilimi ve sosyal etkile?imlerden kaç?nma davran???.

Geçerlik

Geli?tirme çal??mas? kapsam?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini kan?tlamak amac?yla çe?itli istatistiksel analizler gerçekle?tirilmi?tir. Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal makale, yap? geçerli?ine dair bulgular? içermektedir.

Geçerlik çal??malar?nda, ölçe?in maddelerinin teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? temsil etme derecesi incelenmi?tir. Bu ba?lamda, Alg?lanan Damgalama Ölçe?i'nin di?er geçerli psikolojik yap?larla (örne?in, depresyon, anksiyete ve ya?am kalitesi ölçekleri) beklenen yönde ili?kiler gösterip göstermedi?i **ölçüt ba??ml? geçerlik** analizleriyle desteklenmi?tir. Bu analizler, ADÖ'nün epilepsi hastalar?nda damgalanma alg?s?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Alg?lanan Damgalama Ölçe?i'nin güvenilirli?i, testin farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar?yla tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini göstermektedir. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l?k güvenilirli?i incelenmi?tir.

?ç Tutarl?l?k: Ölçe?in maddeleri aras?ndaki tutarl?l?k, genellikle **Cronbach Alfa katsay?s?** kullan?larak hesaplanm??t?r. Yüksek bir Alfa katsay?s? (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir uyum sergiledi?ini gösterir. Bu de?erler, ADÖ'nün güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Alg?lanan Damgalama Ölçe?i'nin faktör yap?s?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmak amac?yla **faktör analizi** yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. Ara?t?rmac?lar, ölçe?in alt?nda yatan temel boyutlar? belirlemek için bu yöntemi uygulam??lard?r.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in damgalama kavram?n?n farkl? yönlerini temsil eden bir veya birden fazla alt boyuta sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in teorik çerçevesini desteklemekte ve klinik uygulamalarda damgalanman?n hangi bile?enlerinin daha bask?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

oldu?unu anlamaya olanak tan?maktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme / Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Likert tipi derecelendirme (Orijinal yay?nda detayl? derecelendirme sistemi belirtilmi?tir, genellikle 4'lü veya 5'li seçenekler kullan?l?r).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Epilepsi hastalar?

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, epilepsi tan?s? alm?? klinik örneklem.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendi alg?lar?n? i?aretledi?i öz bildirim yöntemiyle uygulan?r.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik özellikler, nörolojik hastal?klar, ayr?mc?l?k alg?s?, gizleme, toplumsal damgalama, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nuran Aydemir

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: nuran.aydemir@ikc.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?zmir Kâtip Çelebi Üniversitesi (Tahmini afiliasyon, e-posta adresine dayanarak).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018

?zinler ve Kullan?m: Ölçe?in bilimsel veya klinik amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Nuran Aydemir ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ko?ullar? ve potansiyel ücretlendirme yazar?n takdirindedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Aydemir, N., Kaya, B., & Y?ld?z, G. (2018). Development of the Perceived Stigma Scale and the concealment of epilepsy scale for the Turkish population. *Epilepsy & Behavior, 80,* 1-4. DOI: 10.1016/j.yebeh.2017.11.032

Alg?lanan Damgalama Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Alg?lanan Damgalama Ölçe?i'nin tam maddelerine ve uygulama talimatlar?na, orijinal geli?tirme çal??mas?n?n yay?mland??? bilimsel makale arac?l???yla ula??labilir. Ölçe?in orijinal Word belgesi (DOCX) format?nda buradad?r: the-perceived-stigma-scale-toad.docx

ARABPSYCHOLOGY.COM